
Γενικοί Τομείς Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης των Κ.Ε.Δ.Δ.Υ.

Μαθησιακή Αυτοεικόνα

- ◆ Πριν ξεκινήσει η εκπαιδευτική αξιολόγηση χορηγούμε **σειρά ερωτήσεων** που διερευνούν πώς ο μαθητής κρίνει:
- ◆ **Τις ικανότητες, τις αδυναμίες και τις δυνατότητες του.**

Παραδείγματα ερωτήσεων:

- ✓ Διαβάζεις **μόνος** σου ή με τη **βοήθεια** κάποιου;
- ✓ Πόση ώρα **αφιερώνεις** στη **μελέτη** σου στο σπίτι;
- ✓ Είσαι **επιμελής** ως προς τις **σχολικές** σου **υποχρεώσεις**;
- ✓ Ποια μαθήματα σου **αρέσουν**;
- ✓ Ποια μαθήματα **βαριέσαι**;

Παράδειγμα ερωτήσεων για την παραγωγή γραπτού λόγου:

- Τι παρατηρήσεις σου κάνουν συνήθως στο τέλος των εκθέσεων;
- Κάνεις ορθογραφικά λάθη;
- Χωρίζεις τις ιδέες σου σε παραγράφους;
- Βγαίνεις εκτός θέματος;
- Κάνεις εκφραστικά/συντακτικά λάθη;
- Δυσκολεύεσαι να γράψεις την περίληψη ενός κειμένου;

Από τη συζήτηση αυτή παράλληλα εξετάζουμε:

- ♦ Αν **περιμένει** τη σειρά του για να μιλήσει χωρίς να διακόψει το συνομιλητή.
- ♦ Αν **ξεφεύγει** από το θέμα.
- ♦ Αν **κατανοεί** τις ερωτήσεις και αν ζητά **επεξηγήσεις**.
- ♦ Αν είναι σε θέση να **αφηγηθεί** ένα βιωμένο γεγονός.

-
- ♦ Αν χρησιμοποιεί κατά την προφορική του έκφραση τα **ρήματα** στον σωστό αριθμό και χρόνο.
 - ♦ Αν η **άρθρωση** του είναι καθαρή, αν κάνει φωνολογικά λάθη.
 - ♦ Αν χρησιμοποιεί **ολοκληρωμένες, δομημένες** προτάσεις στον προφορικό του λόγο.
 - ♦ Το **λεξιλόγιο** που χρησιμοποιεί.
 - ♦ Το **ρυθμό** ομιλίας του: αργός, φυσιολογικός, πολύ γρήγορος.

Καθ' όλη τη διάρκεια της εκπαιδευτικής αξιολόγησης εξετάζουμε τα εξής:

- ✓ Αν **κατανοεί** τις εκφωνήσεις των ασκήσεων και τις οδηγίες που δίνουμε.
- ✓ Αν είναι **απαραίτητη** η χρήση περαιτέρω παραδειγμάτων ή απλοποίησης των εκφωνήσεων.
- ✓ Αν **επιδεικνύει** κίνητρο επίτευξης ή αν κουράζεται γρήγορα.

Καθ' όλη τη διάρκεια της εκπαιδευτικής αξιολόγησης εξετάζουμε τα εξής:

- ✓ Αν είναι **συγκεντρωμένος** ή η προσοχή του διασπάται εύκολα.
- ✓ Αν δίνει **παρορμητικά** τις αποκρίσεις του, χωρίς να επεξεργαστεί τα δεδομένα.
- ✓ Αν **επηρεάζεται** αρνητικά από το άγχος.
- ✓ Αν **χρήζει** ενίσχυσης και συνεχούς θετικής ανατροφοδότησης.

Λεξιλόγιο

Εξετάζουμε αν το επίπεδο της ποιότητας και της ποσότητας του λεξιλογίου που κατέχει ο μαθητής ανταποκρίνεται:

- 1) ΣΤΙΣ **νοητικές δεξιότητες** ΤΟΥ.
- 2) ΣΤΗ **χρονολογική του ηλικία**.
- 3) ΣΤΟ **περιεχόμενο** των σχολικών εγχειριδίων που θα έχει να επεξεργαστεί κατά τη διάρκεια της χρονιάς.

Ενδεικτικές Δοκιμασίες:

- ◆ Να **ορίσει** λέξεις που περιέχονται σε κείμενα και στα σχολικά του βιβλία.
- ◆ Να **προσθέσει** παραγωγικές καταλήξεις και να σχηματίσει παράγωγες λέξεις.
- ◆ Να **αντικαταστήσει** ή να **βρει** λέξεις με άλλες που έχουν παρόμοια ή αντίθετη σημασία (συνώνυμα-αντώνυμα).
- ◆ Να **κατατάξει** κλιμακωτά λέξεις αρχίζοντας από την ασθενέστερη και καταλήγοντας στην ισχυρότερη σημασιολογικά.
- ◆ Σε ομάδες λέξεων να διαγράψουν την **παρείσακτη**.

Παραδείγματα Ασκήσεων:

1) Στις (πρωτότυπες) λέξεις που σας δίνονται να προσθέσετε τις παραγωγικές καταλήξεις που βρίσκονται μέσα στο πλαίσιο και να σχηματίσετε παράγωγες λέξεις:

-ψιμο -αινω -ση -ευω -τηριο -ωνω -μος

Κλίνω

Πίστη

Ορίζω

Βάφω

Τέντα

Ξερός

2) Συμπλήρωσε τις συνώνυμες λέξεις (συλλογή, διορθώνω, υποχρέωση, αντίλαλος)

- Επισκευάζω:.....
- Ηχώ:.....
- Μάζεμα:.....
- Καθήκον:.....

3) Στις παρακάτω ομάδες λέξεων να διαγράψετε την παρείσακτη λέξη:

→ Αυγή – μεσημέρι – χάραμα – ξημέρωμα.

→ Ξακουστός- φωτεινός – άσημος.

4) *Να κατατάξετε κλιμακωτά τα παρακάτω συνώνυμα, έτσι ώστε η έννοια που εκφράζουν να παρουσιάζεται όλο και πιο δυνατή.*

- Ανίχνευση – έρευνα – εξέταση

- Ανήσυχος – πανικόβλητος – φοβισμένος – τρομαγμένος

5) **Εκφραστικό Λεξιλόγιο:**

- ✓ Χορηγείται **σειρά εικόνων**.
- ✓ ο μαθητής καλείται να τις κατονομάσει ή να αναγνωρίσει ένα συγκεκριμένο σημείο μιας εικόνας.
- ✓ Οι εικόνες σχετίζονται με καθημερινά αντικείμενα, με μαθημένη γνώση.

Μνήμη και Χωρικές-Χρονικές Ακολουθίες:

- Να πει τις **ημέρες της εβδομάδας** με την ορθή και την αντίστροφη σειρά τους.
- Να πει τους **μήνες** με την ορθή και την αντίστροφη σειρά τους.
- Να βάλει στη σωστή σειρά **χρονικές έννοιες**:
π.χ. Σήμερα, μεθαύριο, χτες, αύριο, προχτές
- Να συμπληρώσει την κλίμακα με τον προηγούμενο και τον επόμενο αριθμό:

-910-

-499-

Ικανότητα Σειροθέτησης:

- Να κατανοεί τη **λογική αλληλουχία** των γεγονότων (Πρώτα, μετά, τέλος).
- Να είναι σε θέση να **σειροθετεί** ένα γεγονός με τη σωστή χρονολογική σειρά.
- Να έχει την απαιτούμενη **οργανωτική** και εννοιολογική **ικανότητα**: να αντιλαμβάνεται το σύνολο και τη σχέση των μερών του.

Παραδείγματα:

- ✓ Χορηγούνται εικόνες που απαρτίζουν μια ιστορία.
- ✓ Οι εικόνες είναι ανακατωμένες και ο μαθητής καλείται να τις βάλει στη σωστή σειρά.

Βάλε τις προτάσεις στη σωστή σειρά για να σχηματιστεί η παράγραφος:

A) Επιπλέον με τον ίδιο τρόπο μπορούν να εργάζονται και όσοι απασχολούνται στο χώρο του ηλεκτρονικού εμπορίου, της οικονομίας, στην παροχή πληροφοριών ακόμη και στην εκπαίδευση.

B) Η τηλεργασία επομένως ανατρέπει τις παραδοσιακές μορφές εργασίας και απαιτεί την προσαρμογή μας στα νέα δεδομένα.

Γ) Τα επαγγέλματα στα οποία μπορεί να εφαρμοστεί η τηλεργασία είναι πολλά.

Δ) Για παράδειγμα, η παρουσία ενός γραφίστα ή ενός δημοσιογράφου σήμερα, δεν είναι απαραίτητη αφού μπορούν να δουλεύουν από το σπίτι τους, χρησιμοποιώντας τον προσωπικό τους υπολογιστή.

Σωστή Σειρά:

Φωνολογική Επίγνωση

Δεξιότητα	Την Κατέχει επαρκώς	Την Κατέχει μερικώς	Δεν την κατέχει
Ανάλυση Λέξης σε συλλαβές			
Σύνθεση Συλλαβών			
Ομοιότητα αρχικής συλλαβής			
Ομοιότητα τελικής συλλαβής			
Αφαίρεση αρχικής συλλαβής			
Αφαίρεση τελικής συλλαβής			
Σύνθεση φωνημάτων			
Αφαίρεση μεσαίου φωνήματος			
Αντιστροφή			

Ενδεικτικές Δραστηριότητες:

- Η αξιολόγηση γίνεται αποκλειστικά **προφορικά**. Οι μαθητές δε βλέπουν τις λέξεις, αλλά τις ακούν ή βλέπουν την εικόνα τους.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΦΩΝΗΜΑΤΩΝ

- Πες αυτό που ακούς ανάποδα.
- Παράδειγμα: θα – αθ.

Ναι

Όχι

Ενδεικτικά Εργαλεία:

- 1) Πρωτόκολλο 10 και 11 από “ Εφαρμογές Διδακτικής Αξιολόγησης” των Παντελιάδου και Πατσιοδήμου.
- 2) Κλίμακες του Αθηνά Τεστ που εξετάζουν τη φωνολογική ενημερότητα.

Αναγνωστική Ικανότητα:

◆ Ανάγνωση **Λέξεων**.

◆ Ανάγνωση **Ψευδολέξεων**:

π.χ. **ΤΕΠΌ**

βηφελίδα

θετρόμετρο

◆ Ανάγνωση **Κειμένων**.

Τι προσέχουμε:

- ✓ **Τη γνώση** της φωνητικής αξίας των συμβόλων του γραπτού κώδικα.
- ✓ **Την αποκωδικοποίηση:** ικανότητα μετατροπής των συμβόλων του γραπτού κώδικα σε ήχους.
- ✓ **Την αναγνωστική Ευχέρεια:** αναφέρεται στην ταχύτητα με την οποία ο αναγνώστης αποκωδικοποιεί σωστά τις λέξεις ενός κειμένου.
- ✓ **Αν ακολουθεί τα σημεία στίξεως.**
- ✓ **Τον επιτονισμό:** το ανεβοκατέβασμα της φωνής του, όταν εκφωνεί μία ολόκληρη πρόταση.

Ανάλυση Λαθών:

- × Κομπιάζει, συλλαβίζει σε άγνωστες-πολυσύλλαβες λέξεις.

Φωνολογικά Λάθη:

- × αφαίρεση φωνήματος, συλλαβής,
- × Πρόσθεση φωνήματος, συλλαβής
- × Αντικατάσταση φωνήματος, συλλαβής
- × Μετάθεση φωνήματος, συλλαβής
- × Λάθη τονισμού (παρατονισμός)
- × Αντικατάσταση Λέξης
- × Παράλειψη Λέξης
- × Επανάληψη ανάγνωσης

Σημασιολογικά Λάθη:

1) λαθεμένη χρήση λέξης:

*π.χ. θέλω να περάσω το καλοκαίρι αφάνταστα
(φανταστικά),*

η κουβέρτες (κουρτίνες) είναι βρώμικες.

2) ανύπαρκτη λέξη:

*π.χ. πρέπει να λιγοστούν (λιγοστεύσουν) τα
μέσα μεταφοράς.*

Στρατηγικές Αντιστάθμισης που χρησιμοποιεί:

- ✓ **Επαναλαμβάνει** τη λέξη που διάβασε λανθασμένα και τη διορθώνει.
- ✓ Χρησιμοποιεί **αυτόνομες παύσεις**.
- ✓ **Συλλαβίζει** τη λέξη προκειμένου να τη διαβάσει σωστά.

Κατανόηση Κειμένου

Εξετάζουμε το **βαθμό κατανόησης** του μαθητή σε κείμενο που διάβασε ο ίδιος φωναχτά, σιωπηλά και σε κείμενο που άκουσε από τον εκπαιδευτικό.

Είδη ερωτήσεων Κατανόησης:

- ✓ **Εύρεση πληροφοριών μέσα στο κείμενο:** “Ποιος, που, πότε, γιατί, πώς;”.
- ✓ **Παράφραση προτάσεων του κειμένου για την εξαγωγή συμπερασμάτων:** “Από που συμπεραίνεις ότι.....”
- ✓ **Εύρεση σημασίας Λέξεων:** “Τι σημαίνει.....”
- ✓ **Εύρεση κεντρικής ιδέας, εύρεση εναλλακτικού τίτλου.**
- ✓ **Εξαγωγή εκτίμησης:** “Γιατί;”, “Πώς χαρακτηρίζεις;”
- ✓ **Εύρεση ασυνέπειας με το κείμενο:** “Τι δεν ταιριάζει;”

Αναγνώριση Ισοδύναμων Σημασιολογικά Προτάσεων

Βρες τις δυο προτάσεις που έχουν την ίδια σημασία:

1. Η δασκάλα μοίρασε τα βιβλία
2. Η δασκάλα διόρθωσε τα βιβλία.
3. Τα βιβλία μοιράστηκαν από τη δασκάλα.
4. Τα βιβλία είναι καινούρια.
5. Η δασκάλα ήταν αυστηρή.

Μορφο-Συντακτικός Τομέας:

- Γνώση της μορφολογικής μορφής των λέξεων
(η εσωτερική δομή μίας λέξης και η μελέτη της εσωτερικής δομής μίας λέξης).
- Γνώση και ικανότητα εφαρμογής **γραμματικών και συντακτικών κανόνων.**

Παραδείγματα Ασκήσεων:

A) Ενεστώτας	• Έχω γράψει
B) Παρατατικός	• Θα έχω γράψει
Γ) Μέλλοντας Εξακολουθητικός	• Θα γράψω
Δ) Αόριστος	• Γράφω
E) Στιγμιαίος Μέλλοντας	• Θα γράφω
ΣΤ) Παρακείμενος	• Έγραφα
Z) Υπερσυντέλικος	• Είχα γράψει
Η Συντελεσμένος Μέλλοντας	• έγραψα

-
- **Συμπλήρωσε τα κενά με τον κατάλληλο τύπο ρήματος ή ουσιαστικού ή επιθέτου:**

π.χ. Τα δάση μας.....(απειλούμαι) από τους εμπρηστές.

- **Να κλίνουν προφορικά ουσιαστικά, επίθετα.**
- **Να μεταφέρουν φράσεις στον άλλο αριθμό.**
- **Να βάλουν τις λέξεις στη σωστή συντακτική σειρά:**

π.χ.

μητέρα/τραπέζι/με/ακούραστη/η/πολλή/ετοίμασε/φροντίδα/το

-
- Να αναγνωρίσουν συντακτικά όρους προτάσεων: **υποκείμενο, ρήμα, αντικείμενο.**
 - Να αναγνωρίσουν την **ενεργητική-παθητική** σύνταξη προτάσεων και να κάνουν μετατροπές.
 - Αναγνώρισε τι μέρος του λόγου είναι οι παρακάτω λέξεις: **ουσιαστικό, ρήμα, επίθετο, μετοχή, αντωνυμία, πρόθεση, επίρρημα;**
 - **Σύνθεση Λέξεων.**

Αξιολόγηση Γραπτής Έκφρασης:

- × **Λεξιλόγιο.**
- × **Δομή:** πρότασης, παραγράφου, κειμένου.
- × **Συνοχή:** παραγράφου, κειμένου
- × **Ιδέες.**
- × **Έκφραση.**
- × **Συντακτικά Λάθη.**
- × **Λάθη στη χρήση των χρόνων.**
- × **Λάθη στη στίξη.**

*** Ορθογραφικά Λάθη:**

α) φωνολογικά: αντικατάσταση, παράλειψη, πρόσθεση, αντιμετάθεση φωνημάτων, συλλάβων.

β) μορφολογικά: παραβίαση γραμματικών κανόνων.

γ) ετυμολογικά λάθη.

-
- × Μέγεθος γραμμάτων.
 - × Αποστάσεις λέξεων (χωρίζει ή κολλά λέξεις μεταξύ τους).
 - × Μουντζούρες, εικόνα γραπτού.
 - × Τήρηση περιθωρίων
 - × Αν γράφει πάνω στη γραμμή του τετραδίου.
 - × Στρατηγικές Αντιστάθμισης: ελέγχει το γραπτό, μπαίνει σε διαδικασία αυτοδιόρθωσης.

Ενδεικτικές Δραστηριότητες:

- ◆ **Αντιγραφή** ενός αποσπάσματος.
- ◆ **Υπαγόρευση** αποσπάσματος, λέξεων μεμονωμένων.
- ◆ **Παραγωγή γραπτού λόγου:** να γράψει την περίληψη ενός κειμένου, να απαντήσει σε ένα ερώτημα με μια παράγραφο, να γράψει μια επιστολή.
- ◆ Να **συμπληρώσει** φράσεις που τον αφορούν:
π.χ. Πρωτόκολλα 1 και 2 από “Εφαρμογές Διδακτικής Αξιολόγησης” των Παντελιάδου και Πατσιοδήμου.
π.χ. “Εγώ σε 20 ερωτήσεις”:
(<http://hkuriaataxia.blogspot.gr/2015/03/20.html>)

Αξιολόγηση στα Μαθηματικά:

- ✓ Επίπεδο εμπέδωσης των βασικών μαθηματικών εννοιών οι οποίες είναι απαραίτητες για την απόκτηση σχολικής μαθηματικής γνώσης αυτή τη χρονιά:
- ✓ Προπαίδεια
- ✓ Υπολογισμοί: Δυνατότητα να χρησιμοποιεί αλγόριθμους των τεσσάρων βασικών πράξεων στους ακέραιους, δεκαδικούς και κλασματικούς αριθμούς.
- ✓ Θεσιακή Αξία αριθμών (μονάδες, δεκάδες, κτλ.)

Μαθηματικά:

Επίλυση Προβλημάτων-Ασκήσεων:

- ✓ *Μπορεί να εντοπίσει το ζητούμενο και να το αναφέρει;*
- ✓ *Μπορεί να εντοπίσει τα δεδομένα και να τα αναφέρει;*
- ✓ *Μπορεί να διαγράψει τις άσχετες πληροφορίες;*
- ✓ *Μπορεί να εντοπίσει λέξεις-κλειδιά;*
- ✓ *Μπορεί να συσχετίσει τα δεδομένα;*

Επίλυση Προβλημάτων:

- ✓ Μπορεί να επιλέξει **την κατάλληλη πράξη/στρατηγική** για να επιλύσει το πρόβλημα;
- ✓ Εκτελεί ορθά την **επιλεγμένη πράξη/στρατηγική**;
- ✓ Μπαίνει σε διαδικασία **αυτοδιόρθωσης** κατά τη διάρκεια της επίλυσης;
- ✓ **Ελέγχει** την ορθότητα της απάντησής του;
- ✓ Μπορεί να **επιλύσει** το πρόβλημα με εναλλακτικό τρόπο;

Ενδεικτικές Δραστηριότητες:

- **Κριτήριο Μαθηματικής Επάρκειας**
(Ψυχομετρικό κριτήριο μαθηματικής
επάρκειας για παιδιά και εφήβους, Υπεύθυνος
Έργου: Γιώργος Μπάρμπας).
- **Άτυπο Υλικό.**